

Szerkesztőség:
Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:
Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitors tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:
Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Husvét ünnepén.

A tavasz ébredése a lélek örök vágya és sejtelmével, a sirontuli lét, a halhatatlanság hitével összeölelkezve tesz olyan magasztossá és kiemelkedővé a husvét ünnepét. A keresztény hit élő fájának koronája egyik ünnepen sem nyulik fel oly magasan a tulvilágba, mint épen ezen. — Karácsonykor azért jönnek alá az égi seregek a földre, azért ragyog fel keletnek fényes csillaga, hogy bevilágítsák a téli éjszakát, s megszenteljék a családi tüzhelyet kisded bölcsőjével, végtelen anyai szeretetével. — Pünkösdkor azért gyul ki az égi tűz a világ hódítására készülők feje felett, hogy megacézolja az eszményi czélokra törő férfiak karjait, megszentelje küzdelmeit; *husvét* és áldozó csütörtök azért ékeli be magát a rügyfakadás és virágnilyás évszakába, hogy a husvétü angyal ajkai által sejtelmes dolgokat beszéljenek a lélek megifjodásáról, a jobb-lét tavaszáról.

Az ember megszabadulva a tél zsarnoki hatalmától, mely sok tekintetben lekötötte akaratát, kiélte félretett szerzeményével együtt életkedvét is, — ezekben a napokban új reményekkel, vágyakkal, megújult tetterővel tekint a viszonyok és esélyek újabb alakulása felé. És kibontakozva az enyészett nagy teli éjszakájából, szinte ösztönszerűleg bizva lelkét, hitét a tavaszi szellő szárnyaira, hogy felkeresse azt az örök kikeletet, melynek előérzetét ott hordozza lelkében eleitől fogva s melynek fenségét ott látta ragyogni mind-azok halálában, kik magas czélok után törve futottak meg földi pályájukat.

És eme gondolatfolyamatnak önként jön segítségére a husvét ünnepe az ő üres sírjával, örvendetes husvétü üzenetével: „Mit keresitek a holtak között az élőt? — Nincs itt az ur, feltámadott!“

Milyen tiszta égi fény, milyen jótékony melegség, milyen felemelő béke árad szét ezekből a szavakból! Ez az angyali szózat bevilágítja az üres sirt és bevilágítja azt a három keresztfát,

amely még mindig ott sötétlik a Golgothán; életet, erőt, maradandóságot önt a muló enyészetes létbe. A husvét derűje eloszlatja a nagypénteki sötét borulatot. Letörli a szent asszonyok könnyeit, kik drága kenetekkel s azzal az aggódó kérdéssel közelítenek a sírhoz: kiesoda hengeríti el nekünk a nehéz követ a sírnak szájától? Lefejti a megfélemedett, tanácstalanná lett tanítványok szeméről a hályogot, a kik még nem ismerték az írásokat. . . *Mit keresitek a holtak között az élőt!* . . . Ne itt keressétek őt, hol csak a por és hamv van, hanem a feltámadás ama paradicsom kertjében, mit keblében hordozott s mit a ti lelketekbe is átplántálni törekedett. Keressétek a letűnt idők Galileájában, hol sokszor táplálta lelketeket az örök élet beszédével és keressétek a jövő századok mennyei Jeruzsálemében, hol dicsőséggel és fényvel fog egykor megjelenni, hogy soha többé el ne tűnjék az égbe nyuló czélok felé törő ember szemei elől.

A Jézus feltámadásáról szóló husvétü elbeszéléseket sokan vették már kritikai bonczkés alá és ezzel kapcsolatban sokan megtámadták már a feltámadás és halhatatlanság lehetőségét és valóságát. De mindeme kísérlet eredménytelen maradt; az embertől ezt a legfenségesebb ideált elrabolni nem lehet soha; mert a mely perczen feladja halhatatlansága hitét, abban a perczen dobja el, emberi méltósága koronáját, s beletaszítja magát egy olyan létbe, a melynek végki-fejlése az anyagelvűség süppedékes talajában vész el. És mert így vagyok meggyőződve minden husvét ünnepén, vallásos tisztelettel veszem kezembe a Jézus feltámadásáról szóló evangéliomi elbeszéléseket, mert azok a holt betűk az emberi szív örök vágyának megvalósításáról beszélnek nekem sejtelmes édes dolgokat, közelebb hozzák a tulvilágot és pecsétet ütnek az emberiség ezred éveket átélt és frissen megörzött reményeire.

Ne nyuljon tehát senki azokhoz a csodás elbeszélésekhez avatatlan kézzel, hadd maradjanak azok meg világító lámpásul a bajok, gondok és szenvedések keresztje alatt roskadozó s esz-

ményi czélokért küzdő emberiség előtt az örök hazába: hadd legyenek azok amaz égbe nyuló lajtorja, melyen Istennek angyalai járnak fel és alá, bizalmat és megnyugvást szöve álmainkba; hadd maradjanak azok tükör gyanánt, a melyben időről-időre megláthassuk, az idvezültek számára készített jobb hajlékokat!

Jőjj elő most is husvétnek fehér angyala és fudd meg a kikelet díszébe öltözött mezők felett a feltámadás trombitáját; hirdesd mindenfelé, hogy a mint megifjodik a természet minden tavasszal, a mint az emberiséget boldogító eszmék elhintett magvai megifjodva és megerősödve kelnek ki a századok barázdájából, ugy az örökkévalóságának az emberi kebelbe ültetett parányi mustármagja is új életre kel a tulvilág talaján; de hirdesd mindenekfelett, hogy a kik az igazság védelmében Golgothán vérzenek el, az égben ébrednek fel.

Ruszkay Gyula.

Rendkívüli vármegyei díszközgyűlés. Gömörmege törvényhatósága a márczius 15-iki díszközgyűlés határozata értelmében f. hó 11-ikén, husvét hét-főjén rendkívüli díszközgyűlésen fogja ünnepelni az 1848. évi törvény szentesítésének félézázados évfordulóját. Az erre vonatkozó s közzétett hirdetmény így szól:

„Gömör-Kishont t. e. vármegye közönségétől. Állami szervezetünk és alkotmányunk alapját képező 1848-ik évi törvények szentesítése 50-ik évfordulójának megün-nepése alkalmából, törvényhatóságunk folyó évi *április hó 11-ikén* d. e. 9 órakor Rimaszombat városában a vármegyei székház nagytermében rendkívüli díszgyűlés megtartását határozta el. — Midőn erről vármegyénk közönsége, a vármegyei bizottság tagjai, valamint törvényhatóságunk területén működő hatóságok értesítettek, egyszersmind ezen hazafias ünnepélyes közgyűlésben, valamint az ez alkalommal tartandó hálaadó isteni tiszteleten minél nagyobb számban leendő szives megjelenésre tisztelettel felkértek. — Kelt Gömör-Kishont t. e. vármegye törvényhatósági bizottsága által Rimaszombatban, 1898. márczius 30—31-én tartott rendes tavaszi közgyűléséből. — Jegyezte s kiadta *Dr. Fornét Gyula*, vm. tb. főjegyző.“

Ugyancsak e tárgyban városunk polgármestere Rimaszombat város hazafias lakosságához a következő fel-

T Á R C Z A.

A majomi lévita.

(Életrkép.)

A gőzmozdony fűtlyentett, azután elvitte őt a re-gényes fekvésű Palóczyába, hogy annyi hányattatás után nyugalmat találjon a hegyek és erdők közé temetett faluska békés lakói között. Már gyermek korában szerette a csendes faluszkákat, s ha olykor kiballagott a szülő városához közel eső hegytetőre: óra hosszat is elnézegette azokat a rongyos nádfedelű házikókat, meg azt a kis bádógtornyot ott messze . . . messze . . . melyet pazarul aranyoztak körül a leáldozó nap sugarai.

— Szeretném, ha ott lakhatnám! mondogatta nem egyszer. De vágya sokáig nem teljesült, mert mikor már nagyobbá nőtt, s a szomszédjukban lakó „Nyakigláb“ piquette ruhát varrott számára, elvitte őt a gondos atya a kis városból nagy városba, hogy ott legalább is papot neveltessen belőle.

Sok év pergett le az idő orsóján; az édes apa meghalt, az édes anya is meghalt, — alusznak egy közös sírban, álomtalan éjben . . .

A fiúból fiatal ember lett és pap, csak hogy olyan pap, akit levítának szoktak gunyolni. Törődött is vele! Gyermekkori álma teljesült: ő falun lakhatott.

A kies Palóczyában sok szép fekvésű község van, de olyan község, melybe Varjú Samu tiszteletes tanító

urat az isteni gondviselésen kívül a nagyf. főesperes úr atyáskodó jósága helyezte — alig létezik több nagy Magyarországon! Igaz, hogy nem laknak benne hat ökrös gazdák; batára sem nagyobb, mint a mekkora egy dunántúli boeskoros nemesé volt a régi jó időkben; aztán meg az is igaz, hogy a templom fatornyja csak egy közönséges viharra vár, hogy bucsut mondhasson a düledező falaknak; de azért ez a község elég gazdag arra, hogy egy messze földről ide vergődött kegyes lévita igényeit kielégítse.

Varjú Samu is gyanította ezt, mert hiszen az esperesi hivatal által küldött díjlevélből még Pákozdon kiolvashatta, hogy a megélhetés biztosítására a 20 forint készpénzen és 9 köből kétszeres buzán kívül még 12 hold szántóföldje is lesz; azt azonban nem olvashatta ki a sorok közül, hogy ezek a szántóföldek — dacára hogy fele minden évben ugar — olyan soványok, mint a templom egeréi. Egy jámbor lévita csak nem lehet jövendőmondó! Egyedül a rektor uram röhögte el magát, valahányszor a küldött díjlevelet s a nt. főesperes úr utasításának azon részét olvasta, hogy „Kinesedre más ember rendeltetett, ön pedig meg — Majomba“.

— No, csak nevesse! — gondolta a segédtanító, — én azért mégis elmegyek Majomba.

Sohasem is kerülhetett volna jobb erkölcsű nép közé; ilyenek csak a valódi palóczok lehetnek. Csupa szívjóság sirt ki minden szavukból. Körül is fogták őt a rozzant templom ajtaja előtt, mikor a beköszöntőjét el-

mondta; az egyház böbeszédü kurátora pedig, olyan súlyos áldást könyörgött reá „az mennybeli Uristentől“, hogy a szegény fiatal ember azt hitte, mikép az a meg-görbült fatorny erezkedett árva fejére.

Nap, nap után mult; Samu elzárkózva a világtól, csendesesen élt a tanítói lak békés falai között. A jó-szívű presbiterek, élükön a böbeszédü kurátorral, minden este eljártak hozzá egy-két pipa dohányra; tettek neki szép ígéreket a jövőre; biztosították, hogy az aratás, majd tele tölti a padlását tiszta búzával, kukoriczával, zabbal és paszullyal, így aztán nem lesz kénytelen a „Jónás koma“ konyhájára szorulni. Hanem ez a nagy aratás majd csak a jövő esztendőben lesz élvezhető, mert bizony ez év termésének java részét a tiszteletes Nekeress tanító uram viszi el magával, mint aki kigyelmed előtt itt lakozott, mikor még Kurjancson nem lakozott.

E közben a lévita dohányja fogyott, a böbeszédü kurátor látogatása is fogyott, — ez utóbbi leginkább azért, mivel hogy nem valának fogható forintok a fizetését követelő lévita számára az egyház szent ladjájában. De a Jónás koma türelme is szakadozni kezdett, még pedig azon elfogadható okok miatt, mert a tiszteletes tanító uram csak étkezni járt hozzá, de fizetni nem. Mintha bizony tehetne arról egy jámbor lévita, hogy neki ennie kell akkor is, mikor nincsenek számára fogható forintok az egyház szent ladjájában! — Komor napok várakoztak tiszteletes Varjú Samu tanító uramra. No, de az ég sem egyforma mindig, egyszer derült, máskor borult. Tűrjünk,

DIVAT-TUDÓSÍTÁS.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy a budapesti és bécsi bevásárlási utamból visszatérve, egyelőre, míg az eddigi helyiségemből a régi áru el lesz adva, egy ezen czélra felállított, **a piacon levő nagy sátorban a legújabb és legdivatosabb cikkeket árusítom a legszolidabb árak mellett, u. m.: női és férfi kalapok, nap- és esőernyők, férfi fehérneműk, gallér és kézelő, nyakkendők** dus választékban, **női és férfi zsebkendők.** — Továbbá a t. közönség különös figyelmébe ajánlom egyedüli, valódi **karlsbádi czipőraktáromat**, mint elismert legjobb gyártmány, ugyszintén mind e szakmába vágó cikkeket. — Legpontosabb és figyelmes kiszolgálást biztosítva, becses pártfogásért esedezve, vagyok

kiváló tisztelettel

REISZ M.

hívtást intézi: „Az 1848-iki törvények szentesítésének emlékeztetés napja április 11-ike országos ünnepként állapítván meg, városunk hazafias érzelmű lakosait felkérem, hogy ez ünnepély iránti érdeklődésünk jeléül, házaikat e napon nemzeti zászlók kitételével is emelni sziveskedjenek. — Rimaszombat, 1898. április hó 5-én. — Szabó György, polgármester.“

Gömör és nógrádi vasútépítkezések.

Mint biztos forrásból értesülünk, a losonez-poltári vasutvonal kiépítése pénzügyileg biztosítva lévén, még a tavasszal az építkezés is kezdetét veendő. Losonez városa és Környéke ezen vasutvonalnak kellő kereskedelmi fontosságát felfogva, már régóta belátta, hogy a város érdekeit megerősítés és pénzálzatok nélkül virágzásra emelni nem lehet és ezek nélkül a város virágzás helyett közönséges falu színvonalára süllyed és minden városnak nemesak kereskedelmi, hanem politikai érdeke is arra irányul, hogy minél gyakoribb vasuti összeköttetést létesítsen a szomszédos községekkel.

A gömörmezei óriási gyárépítkezése különösen az üveggyár manapság, direkt vasuti összeköttetés hiányában, válság előtt lebeg egyedül és kizárólag azért, mert a roppant drága és bizonytalan tengelyfuvar miatt a külföldi gyártmányokkal, a kiváló minőség dacára, sem tudja felvenni a versenyt, példaképpen felhozom, hogy míg az újantálvolgyi üveggyár a tavaszi és őszi rosz utak idejében 1 frt fuvarbért fizet egy láda üvegért Rimabányára, addig az átrakodó állomástól Aussigig az Elbén százasorta nagyobb vízi utifuvarért csak 80 krt fizet.

Ezen tarthatatlan kereskedelmi és forgalmi állapotokon segitendő és különösen a Kokova és környékén fekvő üveggyárak iparának felvirágzása és üzemben tartása végett az érdekelt elhatározották, miszerint Kokovát és Új-Antalvolgyt direkt vasuti összeköttetésbe hozzák a fővonallal. Ezen cél elérésére 2 vonalirány van tervbe véve és pedig vagy Új-Antalvolgy—Kokova és Poltár direct összeköttetéssel Losonezcel 17½ kilométer útiránnyal vagy Új-Antalvolgy—Kokova és Rimabánya összeköttetéssel Rimaszombattal 16 kilométer útiránnyal.

Sajnos, az irányadó körök inkább a Losonez felé vezető útirány kiépítését fősírozzák, a mi reánk gömörmezeiekre és különösen Rimaszombati városiakra nézve óriási hátrány és veszteség volna és ezt azzal indokolják egyrészt, hogy ez által a Budapestre vezető útirány 23 kilométerrel rövidebb volna és másrészt mivel Losonez városa és Nógrádvarmegye a kokovai völgy kereskedelmi forgalmának magálhoz vonzása végett óriási áldozatokra kész, úgy halljuk, hogy Losonez városa és Nógrádvarmegye 100.000 frotot ajánlottak fel a losonezi útirány kiépítésének költségeire, és tény, hogy ennyivel hajlandók az építéshez hozzájárulni.

Eme tény adja kezembe a tollat, hogy Rimaszombati városát és Gömörmezejét eleve felhívjam ama nagy veszteségre, a mely városunkat és megyénket a losonezi utvonal kiépítése által érheti és érne fogja, mert eme losonezi utvonal kiépítése és ezzel karöltve járó a kokovai völgy ipar és kereskedelmi forgalmának Losonezra való terelése Rimaszombati városát, magyarán megmondva, a tönk szélére juttatja.

Városunk és megyénk a katonaság elmenetele folytán óriási károkat szenvedett és különösen a városunk kereskedelme és ipara ugyszólván pangásnak indult, s ha most a felvidék forgalmát, mely ugyszólván városunk életető eleme, Losonezra viszik, úgy Rimaszombati városa soha ki nem heverhető anyagi kárt fog szenvedni.

„Segíts magadon, az Isten is megsegít“, ha valaha, úgy most az ideje, hogy Rimaszombati és Gömörmezei váltva fáradozzanak a rimaszombati utirány kiépítése tárgyában és bárminemű áldozatok árán és bárminő fáradtság révén oda hassanak, hogy városunknak érdekei és városunk felvirágzása végett eme rimaszombati utirány mielőbb kiépíttessék.

A kokovai völgyben jelenleg négy gyár és két gőzfűrész, nem kevesebb, mint 2000 embernek ad kenyeret és ezenkívül 1000 és 1000 fuvaros és munkást foglalkoztat.

Kimutatható, hogy a kokovai völgy ezen gyárparcellák közreműködésével körülbelül 1½ millió frotot

galmaz, mely összegnek legnagyobb része a rimaszombati kereskedelem és ipar kezén megy keresztül, ha tehát az említett utiránynak elseje Losonez felé fog kiépülni, ugy eme 1½ milliónyi forgalom Losonez város kereskedőinek zsebeibe vándorol és tönkre silányítja Rimaszombati kereskedelmét, a mely a fővonalon fekvő Losonez város igen élelmes kereskedelmi világával a versenyt felvenni amugy is alig képes, míg ha a kokovai utvonal leszen kiépítve. Rimaszombati városa és Gömörmezei olyan nyereségnek és olyan virágzó kereskedelemnek jut birtokába, a mely a megye és város által hozandó áldozatot megszerte tul fogja haladni.

Magyarország az utolsó két évtized alatt a gyár- ipar terén óriási és hatványozott lépésekkel halad előre és ha városunk körül szétnézünk, azt látjuk és tapasztaljuk, hogy a gyár- iparral bíró városok napról- napra gazdagabbak lesznek, míg a gyár- ipar nélküli városok polgársága folyton szegényebb lesz, és látjuk, hogy a kormány is minden áron kedvezményben részesíti a gyár- ipart, mert tudja és ismeri a gyár- iparnak a népek vagyonosodására kiható áldásos hatását, csak az a hiba nálunk, hogy mint minden téren, ezen a téren is a kormánytól várunk mindent és ugyszólván azt várjuk, hogy a sült galamb a szánkba röpüljön.

Ha mi behunyt szemmel nézzük, miként vezeti ki Losonez városa a legszebb lovat istállónkból és fogja be, ugy sajnós, megfogjuk érne, hogy Rimaszombati városa, a hajdani híres iparos város, mely ugy szólván Gömörmezei intelligenciáját, mint megyei központ magába olvasztja és egyesíti, egészen kis várossá fog süllyedni, míg Losonez egyike lesz Magyarország kiváló kereskedelmi gőcpontjának.

Elérkezett az ideje, hogy Rimaszombati városa és Gömörmezei okulva az eddigi mulasztásokon, mérlelje meg ez ügyben a város és megye érdekeit és megragadva minden alkalmat, módot és eszközt, ideje korán oda hasson, hogy eme Új-Antalvolgy, Kokova és Rimabánya közötti vasuti utvonal minél előbb kiépüljön és városunk felvirágzására mielőbb létesüljön. Dr. Krausz Gyula.

Petur bán.

Levél a szerkesztőhöz.

Irtta: BODON JÓZSEF.

Beeses lapja referált a márczius 14-iki jubiliáris színelőadásról és megemlítette, hogy Petur bánt *Szeless József* játszotta, mint vendég. Játéka nagyon tetszett a közönségnek, elismerést a nyert élvezetért tapsokkal és kihívásokkal fejezte ki.

En ugyan nem voltam jelen az előadáson, de azért tudom, hogy *Szeless* kitűnő Petur bán volt. Ismerem futkázó gyerek kora óta és meleg érdeklődéssel kísérem pályafutását, dacára annak, hogy utink meglehetősen szótvaltak. En a fővárosban írogattam elbeszéléseimet, ő a vidék nagyobb színpadjain játszogatta *Shakespeare* örök életű alakjait. Neve abban az időben gyakran megfordult a napi lapok hasábjain is; olykor egész dícsénekek hangzottak a név után. El volt ismervé róla, hogy egyike a legkiválóbb tragikusainknak, s ha egyénisége kissé simább, modora hozzáférhetőbb: már rég idő óta tagja a nemzeti színháznak. Mert csak ezen mulott el, hogy nem lett az.

A hatvanas évek óta feltűnt és hírnévre vergődött összes tragikus színészeinket ismertem. Láttam azokat a világhírű külföldi színészeket is, a kik vendég szerepelgetés végett *Budapest*en megfordultak. Csak *Ira Aldridge-t*, a szerezsen színművészt nem láttam színpadon. Ennek a játékáról csupán olvasgatás és színészeinktől hallott elbeszélés után van némi fogalmam.

A véletlen és a jó sors koronként összehozott *Szeless*el. Láttam tőle: *Othellót*, *Lear-t*, *XI-ik Lajos* stb. játszani. Annyit mondhatok, hogy az általam ismert hírneves színészek mellett olyan becsülettel állotta meg a helyét, hogy némelyiket egy-két arasznyival fölül is multa.

Egy időben a jó öreg *Dési* bácsit tartották a legjobb *XI-ik Lajos*nak. Ezt az itéletet én is szívesen aláírtam addig, míg *Szeless* nem láttam eöben a nehéz szerepben.

A *Dési* bácsi alakítása egészen kifogástalan lett volna, ha sok, nagyon sok pohár boroeska nem előzi meg a királyi palást felöltését.

szerint — hatalmasan bepálinkáltak annak a nyomorult lévitának a költségére, azután egy fél nyolcz óra felé, hozzáfogtak a — kaszaboláshoz. Milyen munka volt ez! Egyik rend erre, a másik amarra dől, s a melyik szál még állva maradt e borzasztó csapások sulya alatt, azt letaposták a dühös marokszedők irtalmatlanul Megesett az ember szíve, ha végig nézett ez ördögi romboláson.

Azt a vézna, beteges lévitát, ott a vigyorgó pófaju kurátor oldala mellett, nyomban kilelte a hideg, pedig olyan hőszög volt, hogy valamire való embert a guta környekezett.

No, de ha a buzaarítás ily rosszul ütött ki, majd helyre pótolja a zab és kukorica termés, mert Varju Samunak zabvetése is, meg kukorica ültetése is volt a határban. Igen ám, csak hogy ennek az évnek május és június hónapjaiban nemesak *Palózia* környékén, hanem az egész országban tikkasztó szárazság uralkodott. — Igaz ugyan, hogy a kegyes lévita minden vasárnap délutánján esőért énekel és imádkozott az omladozó felben álló szentegyházban, de azért bizony nem nyilatkoztak meg az égnék csatornái s nem hullt alá az eső kövérítő eseppekben. Az istenfő fiatal ember zabvetésének igen nagy része, minden imádkozás és sürű könyhullatás dacára is, pompásan kisült az anélkül is rosszul munkált földben; a kegyelmes Isten nem tett csodát, jót és rosszat egyaránt büntetett.

Ennek a szerencsétlen zabvetésnek a végében volt a kukorica ültetés; de ezt meg akkor kezdték kapálgatni azok a jószívű becsületes palócok, mikor már nagy részét előlte a gyom.

Különbön is nem érdemes a munkára, — dűnyögte a böbeszedű kurátor, — majd lelegelik a teheneik, ugyis az utszélén van.

Le is legelték. E közben elérkezett a váltó lejáratí ideje; a szegény lévita egyik ájulásból a másikba esett, mivelhogy nem valának fogható forintok az erszényében. Igaz, hogy a készpénz fizetésből még tíz forint „boni“-ja volt, de az meg szanaszét fityeggett a hivek „lajbli“ zsebében.

Majd októberben, édes tanító ur, — vigyorogta

„A harmadik izeze után vagyok én valami a színpadon, kedves öcsém“, mondotta egyszer nekem az öreg ur, éppen *XI. Lajos* előadása előtt. En ugyan a nyilatkozat igazságában az előadás után egy kicsikét kételkedtem, de azért csak töltögessenek poharába jóféle hegy-aljait az ungyalok odafent.

Szeless felfogása az élve elrothadt király szerepében helyesebb volt, a részleteket nagy művészi gonddal dolgozta ki, megtartva a helyes arányokat s a jellem árnyalatait megkapó finomsággal festette. Híven emlékezem rá, hogy a közönség visszafojtott lélekzettel nézte játekát s olyan esend volt a tágas színbáznál, hogy a légy repülését meg lehetett volna hallani.

Nemesak *Desdemona*, a bájos olasz leány bolondult bele a fekete pófaju szerecsenbe, hanem egy előkelő családe szép leánya is. Az én kedves druzsámnak ez a szerep szerzett feleséget. Derék, jó feleséget és anyát, a ki kálvinista pap fia mellett egy pillanatra sem bánta meg, hogy az *Othello* változatos sorsához fűzte a magát.

Gondolom, nem nehezelt meg reám a titok elárulásáért. Hiszen színművészi pályafutásának ez képezi egyik dícsőségét, talán egyetlen jutalmát. Sőt ez talán, nem is talán, hanem valóban egyetlen.

Márczius 14-én *Petur* bánt megtapsolta és kihívta közönségünk a lámpák elé. Ezzel vége, a függöny le- gördült. Pedig ez a mi *Petur* bánunk, kérem szeretettel itt született ebben a mi sajátságos kis városunkban. Ha nagy dícsőséget nem szerzett is szülőföldjének, de szegyet sem hozott rá. Beesülettel állta meg helyét azon a téren, a hová végzte kísérte.

Dehát ki a manó tartozik ezt tudni? Miért nem nyomatta ki a színlapra. Persze, persze. Milyen hibát követett el a vén, dörmögő *Petur*. Tudhatta volna, hogy ő nem díjtalan segédfogalmazó, a kiről rögtön kiírjuk az újságba, hogy városunk jeles születettjét *Kis Péter* díjtalan segédfogalmazót a miniszter díjas segédfogalmazóvá nevezte ki.

Hja, ez egészen más! Díjas segédfogalmazó. Ebből lehet segédtitkárt, titkár, osztálytanácsos, miniszteri tanácsos, államtitkár és a jó ég tudja, mi minden. Ez tehát „városunk jeles születettje“ már díjtalan díjnok korában is. De egy vén színész! Uram fia, mi lehet abból? Ugyan mi is lehetne abból?

Csak erjedj te én öreg *Petur*om a jól megérdemelt nyugalomba és álmozozz becsülettel megfutott pályádról tovább. *Lear*, *Othello*, *Shylock* árnyai körülötled lesznek örökké, a mint te őket megalkottad a színpad tövissel beszórt deszkáin. Fekete fűrth *Desdemona* ősz fejjel a szerető hitvesed. A szerény falusi pap-lakból együtt jártok a templomba, hallgatni derék fiatalok imáját. Ezt talán jobban megtalgalgatta a teremtő, mint a tiedet.

Miért irtam én ezt éppen két héttel márczius 14-ike után? Azért t. szerkesztő ur, mert a kéziratomat egy kis baleset érte.

Most tanítok egy vizsla urfit a jó erkölcsökre és a kutya tudományokra. Ez a jelöltje a jövő reményiségének tanul apfortirozni is. Az az, hogy már tud, mert minden mozdítható tárgyat úgy elhord, hogy némelyiknek bottal fűthetjük a nyomat.

Mikor én az igazság keresésében fáradozom a törvényszéknel vagy a járásbírósnál, addig a jelölt ur itt fekszik a dolgozó szobámban egy néhai vad disznó kopott bőrén. (A fűlet unalmában már elcsemegézgette.)

Akkor is itt hasal külömben, mikor itthon vagyok. Okos szemével gyakran rám tekintget, mintha mondaná: „Van-e neked jó dolgod édes gazdám, hogy annyi szép teher papirost bemázolsz feketével. Ugyan mi lehet az?“

En ennek a tudás vágyának tulajdonítom, hogy a kéziratomat ellopta. Kívítta a kis kertbe, innen a fészerbe, hogy ne haborgassa a tanulmányozásában senki. De a tartalom nem nagyon tetszetett neki. Ha csak egy napszámosról van benne szó, gondolta magában, kit érdekelhet ez. Miért nem ir a gazdám legalább is gróforól vagy miniszteri titkárokról. Ez azután egészen más. Azt már illő tiszteletben tartanám én is. Mint kék vérű angol gentelmannek van érzékem a társadalmi rang iránt. De egy napszámos. Ripsz-rapsz! Széttépte a kéziratomat. — És én tökéletesen igazat adok a vizsla urfi bírálatának.

a kurátor, — mikor már az eklészia is pénzt lát a terményekből.

Régi igazság azonban, hogy mikor legnagyobb a veszély, akkor van legközelebb a segítség.

Az ősz Hegedűs József uramat, a kipróbált vén „fűrvizert“ megszallotta a könyörület lelke, mikor értesült a tiszteletes tanító uram siralmas helyzetéről.

— Sose bnsuljon, — vigasztalta őt, — az én váltóm ugys lejár e hó 22-én, s egyuttal a kigyelmedét is megújítom, sőt törleszték az adóságából is 5 frotot.

— Áldja meg az Isten, — szolt búsan a lévita, s reszkette nyújtotta át az aláírássokkal már ellátott váltót, melyet csak az imént vetett asztalára a kurátor.

A vén „fűrvizert“ egyet hunyorított szemével, azután „elkötvetkezett“. Másnap, ugy alkonyat felé, savanyu képpel tipegett fel a parochiára; Varju Samut a hideg kezdte rázni, mikor rátekinett.

— No no, — dűnyögte a becsületes palóc, — nincs semmi baj, csak a váltót hozom vissza.

— Miért?!

— Hát bizony, hiányzik egy aláíró.

— Kicsoda?

— A falu szája, a kurátor! Hej, rossz esont ez, kánya vigye el a lelkét.

A lévita idegesen kapott a váltóhoz, a kurátor neve csakugyan hiányzott róla. Fájdalmas mosoly lebbent végig sapadt ajkán, azután egy nagyot nyelt s a vedlett meggyfa-pipaszárból mohón kezdte szini öbös pipáját.

— No no, — mormolta az ősz ember, — még eltemeti magát ezzel az istentelen füsttengerral; sose erőkdjék annyira, rendbe hoztam én az ügyet: befizettem az 5 forint törlesztést.

Varju Samu nagyot bámult.

— Ugy?! — szolt gyanakodva. — Mutassa hát a nyugtát.

A vén „fűrvizert“ szája két felé húzódott. — A nyugtát? . . . hebegte zavarral; — ejnye no . . . Igaz bizony, ezt meg nem adtak . . . Tyhú! még eltalgadják azok az urak a pénzemet!

— Dehogy tagadják, — szolt a lévita ráncolt

hátha még tartós derüre változik! — Jónás koma azonban nem így vélekedett. Könnyű a lévitának túrni tele hassal, de nehéz neki üres erszényével. — s felmondta a kosztot. A lévita kétségbe esett s meginterpellálta a kurátort. Most meg ez kérte őt türelemre. Majd októberben, édes tanító uram, — mondogatta nyájas képpel, — ha majd az eklészia is pénzt lát a terményekből.

A szegény fiatal ember lelke még jobban elborult, s szomoruan haza ballagott. — E kinos pillanatokban lépett szobájába a község érdemes bírója két esküdt emberrel, s előadta, hogy ilyen jóra való, tanult embert nem hagyhatnak falujukban elpusztulni, hanem fusson be a tiszteletes tanító ur Batyiba, hozzon egy 5 kros váltót, írja rá a nevet, meg azt, hogy elfogodom — — a 60 forintos, a többi aztán az ő gondjuk lesz.

A lévita szívről súlyos köszikla esett le. Negyednapra 57 frt 75 krral volt nehezebb a zsebe (s 60 forint váltótartozással a feje!) De mindezzel vajmi kevés volt arra, hogy a jövő évi „ujkenyéri kommunió“-ig még egy kegyes lévita igényeit is kielégítse.

No, de a min változtatni nem lehet, legjobb változatlanul hagyni, — ez az élet filosofiája. Különbön is minden ember saját sorsának kovácsa. Miért nem ment Arkádiába szerenádot énekelni? Miért bujt — Majomba?

Ment, halad az idő, a természet is feléredt halotti álmából s mint kaczer leány a bál előtt, feleziczomázta magát a virágok százezeivel.

A szegény lévita meg úgy meggörcsült, mint a majomi fatorony; száraz lábai alig bírták vézna természet; ruhája elkopott, csak a haja nőtt meg nagygyá, tuskéssé, mint valamely kuszált petreneze.

Végre ütött a megváltás órája! Elérkezett a várva-várt nagy aratás. Fenték a sarlókat, kalapálták a kaszát s fonták a szalmaköteleteket. — A kis község fel volt fordulva fenekestől. A kik csak mozdulni tudtak, siettek a buzaföldre; még az a görhes lévita is gereblyét czipelt a vállán, pedig elég lett volna a saját terhe.

A böbeszedű kurátor — kötelességből — nyolcz kaszást, ugyanannyi marokszedőt hajtott ki a tiszteletes tanító uram buzatáblájára, kik előbb — palóc szokás

Színház.

Husz napig tartó szereplés után színészeink elmentek — messze, messze, délvidékre enyhülést szerezni. Eltávoztak őrös tárczával, s egy csomó emlékekkel. Ki tudja nem fognak-e ott is csalódní, hisz a színész-pálya csupa reményből és alodásból áll . . . Ez azonban szorosán véve csak ő reájok tartozik. Hanem az egy kissé minket is érdekel, hogy nálunk immár másfél évtized óta egyetlen színtársulat sem tud boldogulni, még abban az esetben sem, ha az előadások igényeinknek megfelelnek. E fölött érdemes egy kissé gondolkodni, mert közönségünk műveltségének emelkedésével kötelességei is szaporodnak, s ha mi nem teljesítjük kötelességünket: nem esodálkozhatunk azon, ha jövőre a színgazgatók Rimaszombattal szemben sztrájkolnak. A baj úgy látszik, hogy az anyagi körülményekben gyökerezik, s annak elhárítását csak egy színpártoló egyesület létrehozása által lehet megkísérteni. Egy jól szervezett színpártoló egyesület lehetővé tenné azt, hogy a fizetéséből élő hivatalnokai kar a legesekélyebb anyagi áldozattal évenként 2—3 hétig családjával együtt a színházat látogathassa s a legjobb társulatok vállalkozása anyagi tekintetben is biztosítsák. E tárgyra már legközelebbi számunkban visszatérünk, kifejtve a módokat is, a melyek szerint egy oly egyesület létesülhet.

Monori itt időzésének utolsó hét napja, a néző tért tekintve, csak olyan volt, mint a többi: mindenfelé tátongó üresség. Pedig ezuttal is egy új darab „A talmi herceg” s egy majdnem újdonság számba menő régi jó színmű „Rang és mód” került a műsorba. Az első, a népszínház kasszadarabja, itt is csinált némi lendületet, de a remélt anyagi eredmény ezuttal sem volt megtehető. A címzettekben M. Herczeg Eugénia szépen énekelt s méltó párja volt Völgyi Ilonka is, míg Ágotai, a kiváló tehetségű komikus, állandó derűltségben tartotta a házat. Monorinak nem volna szabad énekelni, de ebbeli hiányát kitűnő játékaival ellensúlyozta. A Szigligeti-féle színműben azonban Monori igazi kabinet-alkatást mutatott be, úgy hogy e szerepében a magyar színészek között kevés párja akad. Ágotai, Márkus Ilona a régi jók voltak s Daróczi is pompásan megállta helyét. Margitainak is elismerjük képességeit, de még sok természetességre s otthonosságra van szüksége. A többi estéken megismételtek a „Folt a mely tisztít” s a „Talmi herceg” című darabokat, — míg utolsó előadásul a „Két Kohn” című gyenge bohózatot játszták el. Ez est a nézőtér csaknem egészen megtelt, s a közönség nem győzött eléggé bosszankodni a gyenge — minden szellemesség nélkül való — főzcímunka felett, s igen kellemetlen benyomásokkal távozott. Ezzel vége a Monori rimaszombati szezonjának, mely az igazgató kasszáját üressé s lelkét egy csalódással gazdagabbá tette. Ohajtjuk, új állomásán Erdélyben, vállalkozása bő kárptólást nyerjen.

Előfizetőink és olvasóink figyelmébe! Lapunk jelen számával a tizenkilencedik évfolyam 2-ik negyedét megkezdjük. Olvasóközönségünk lapunk iránt mindenkor sok jóindulatot tanúsított, s mi ez alkalommal — minden hangzatos felhívás mellőzésével — továbbra is kérjük lapunk részére a közönség szíves jóakarátát és támogatását. — Midőn lapunk barátait az új negyedben előfizetésük megújítására és lapunknak ismerőseik körében való szíves terjesztésére kérjük, egyszersmind az iránt keressük meg azon t. előfizetőinket, kik a **fizetéssel hátralékban vannak, hogy a hátralékos összeget beküldeni sziveskedjenek, ellenkező esetben a lap további küldését beszüntetjük.**

A „Gömör-Kishont“ előfizetési ára:

fél évre 2 frt,

negyed évre 1 frt.

A kiadóhivatal.

homlokkal, — becsületes emberek azok az urak, nem kell azoknak a szegény ember fillérje. Azonban hátha téved, Hegedüs uram, nézze meg csak a mellénye zsebet.

— Már mint én?! — kérde a „becsületes” paraszt sértett önérettel. — Ejnye, milliom adta! hogy tévednék; tán csak nem gondolja kigyelmed, tiszteletes tanító uram, hogy a zsebem zsványok bugyellárisa!

— Dehogyan gondolom.

— Befizettem biz' én, olyan igazán, mint a két öklöm! No, még az kellene, hogy elvessen a pénzem más ember ügye-baja miatt. Vagy nem kigyelmed dolgában fáradoztam?!

— Körül-belől.

— No no, tudja tán a tiszteletes tanító uram, hogy hová ezélok? . . . Hanem azért várjuk végére a dolgot; irasson a váltó alá azzal a faluszájával s holnap menjen be Batyiba a népbankba, aztán majd meglátjuk a többit. Itt van a 2 frt 41 kr. kamat, melyet tegnap ígértem; én is annyit fizettem hatvan forint után fél évre. Ne mondja, hogy a vén Hegedüs József ravasz ember!

A szegény lévita másnap megjelent a népbankban; a mitől félt, bekövetkezett; a vén „furvizer” hazudott.

— No, ha hazudott, hát magának hazudott, — gondolta Varju Samu. — A két forint egyenesen krajczárt, melyet kamatban fizettem a váltómra, visszaadom neki a zabarátás után . . . az öt forintot pedig? . . . Nem, nem! — tette hozzá elborult homlokkal, — az öreg ember csak tréfát üz velem.

De az öreg ember nem üzött tréfát; mire a szegény lévita visszatért falucskájába, a vén „furvizer” már az utcán szájkodott a presbiterekkel; verte a mellét, hogy ő 5 forintot fizetett a tanító tartozásába, de elfeledett nyugtat kérni az uraktól; most ha akarják elismerik, ha nem akarják, nem ismerik. Hanem azért ő nem károsulhat; térítse meg a tanító, ő miatta történt a szerencsétlenség! — Varju Samu halálsápadt lett e vakmerő szavak hallatára; nem is ment a csoport közé, hanem egyenesen szobájába sietett. Nehány perez múlva kíváncsi néptömeg állt körül a tanító lakot; mindenki tudni akarta a valót. Az öreg Hegedüs József volt az első, ki

Hírek és vegyeselek.

Boldog ünnepeket! Lapunk előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak a küszöbön álló húsvét alkalmából boldog, örömteljes ünnepelést kívánunk!

A „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Zászlófelavatási ünnepély. A rimaszombati ált. ipartestület folyó évi június hó 4-én és 5-én tartja zászlóavatási ünnepélyét. A zászlóanya tisztelt főispánunk szeretetreméltó neje: *Hámos Lászlóné*, szül. Badányi Ida urnó fogja betölteni s az ünnepi felavató beszédet *Bornemisza László* alispán tartja. A nagyszabású ünnepélyre a felhívás már elkészült, s az ünnepély rendező-bizottság élén állanak: *K. Szabó János* testületi elnök, *Rábelly Miklós* alelnök, *Nagy Ferenc* városi főjegyző és *Rónay Gyula* testületi jegyző. Az ünnepély egyszersmind a testület tíz éves fennállásának jubileuma lesz, s sorrendje a következő: 1898. évi június hó 4-én. 1. A vidéki vendégek fogadása az indóházánál. — 2. Dél előtt 9 órakor gyülekezés a városháza nagytermében s onnan felvonulás testületileg a „Zöldfa” helyiségében, a tanonc munkakiállítás megnyitásához. — 3. 10 órakor a tanonc munkakiállítás megnyitja *Törköly József* iparisk. igazgató ur. Össztündíjjak és kitüntető okmányok kiosztása. — 4. Délután 2 órakor kirándulás a vidékről érkezett vendégekkel az állami földmives iskola Kurinez-pusztai telepére és a szabadtéri állami méntelepre. — 5. Este fél 7 órakor ismerkedési estély a Széchenyi-kert helyiségében: este 8 és fél órakor fátylós serenade a zászlóanya tiszteletére. 1898. évi június hó 5-én. 6. Reggeli 8 órakor gyülekezés a polgári olvasókör helyiségében. — 7. 9 órakor diszfelvonulás a bevont zászlóval — zeneszó mellett — a főtéren ez alkalomra felállítandó emelvényhez: a) A „Hymnus” elneklése a polg. dalkör által. — b) Felavató ünnepi beszéd, tartja: *Ngos Bornemisza László* vármegyei alispán ur. c) A zászlószegek beverése a megállapított sorrendben. d) A „Szózat” elneklése a polg. dalkör által. e) Visszatérés a kiindulás helyére a kibontott zászlóval zeneszó mellett. — 8. Délután 1 órakor disz-ebéd a Széchenyi-kert fedett táncz helyiségében. — 9. Délután 4 órakor táncz mulatság ugyanott.

A kaszinói estélyről. A kaszinó folyó hó 2-án tartotta második estélyét. Ezen estélyeknek a téli és őszi évad lett volna ugyan igazi otthona, de egy jó eszme jobb ha később érvényesül, mint soha. — Végre Rimaszombatban is belátják, hogy itt emberek, egyes kis csoportok és nem az egész társadalom él, a hol minden művelt ember elfoglalhatja az öt megillető helyet. — Dehogyan foglalhatja el, hogy hogyan, mi uton foglalná is el! A társadalom elé előkelő művelt elemekre találhatna, de az a fogalom: rimaszombati társadalom, szétfoszlott, megbomlott, feloszlásnak indult fogalom. — Akadnak nemes és ambíciózus emberek, akik belátják, hogy ez így nem maradhat, kivált nem egy megyei székvárosban, ha csak teljesen le nem akar bukni egy rongyos falu színvonalára, ha csak teljesen el nem akar zúlni erkölcsileg, ha nem szüksége van arra, hogy benne az intellektuális erő társadalmi szervezetben találja fel az életető erőt; viruljon, fejlődjék, erősödjék, és mindezek eredménye gyanánt létesüljön a *társadalomban egy egészségesebb öszhang*, a mely mellett az élet mindenestire kellemesebb és derültebb s nem oly fakó, mint ma. Derék dolgra vállalkozott tehát a kaszinó gazdája: *Samarjay János* úr, midőn célul tűzte ki a kaszinó utján regenerálni a társadalmat, az egyívű tartozó embereket egymáshoz közelebb hozni, egymással kibékíteni és megértetni, hogy e kis társadalomban nagyon kellemes lehet az élet, ha az emberek egymástól nem zárkoznak el, sőt barátsággal egymást felkeresik, együtt mulatnak és a mulatságban is nemesebb indokokat keresvén, kulturális igényüket kölcsönösen kielégítik. — Örömmel konstatáljuk, hogy ezen törekvés már e második kaszinó estélynél is vizsgálra talált, mert már jóval többen keresték fel ez estét, mint első ízben. Ott láttuk a helyi társadalom nagyon sok tagját, fesztelen, magyaros kedélyvel együtt mulatni, és hogy a mulatságnak egy kis szellemi fűszere is legyen,

belépett a lévita szobájába, utánna a többi, csak ugy könnyedén, kalapfeltéve. — Varju Samu azt hitte, rögtön felfalják őt ezek a neki vadult palócok; sietett hát beszélni; elbeszélte a mit a népbankban hallott, hogy t. i. az öreg Hegedüs József uram nem fizette be a szobában levő öt forintot.

A vén „furvizer” tombolt dühében, szidta az urakat, átkozta a tanító ügyes-bajos dolgát; a nagy ordítástól úgy kidagadtak nyakerei, hogy azt hitte volna az ember, megüti őt a guta. Hiába, öt forint volt a kérdésben, — vagy nyer vagy vesz, de addig üti a vasat, míg meleg. Másnap a presbiterek elhatározták, hogy a tanító fizetéséből kiillózzák az 5 forintot — ha lesz; mert még a püspök sem kívánhatja, hogy ő helyette más ember fizessen; hát egy nyavalyás lévita, hogy kívánhatná.

No már ezt a dolgot Varju Samu sem vette tréfára; kora reggel felkészült, hogy jelentést tesz a szolgabírói hivatalnál. A vén „furvizer” meghökken, mikor megtudta a lévita szándékát, felsompolygott a paróchiára s a békesség kedvéért lemondott az 5 frt követeléséről. A szegény lévita sem forsírozta a dolgot, nehogy a „felsőbb helyen” is értesüljenek a bábeli zavarról, s még majd ő rajta verjek el a port — ősi szokás szerint.

Nap, nap után mult, végre a zabarátás ideje is elérkezett. A gép ismét zakatolt a lévita udvarán, s tiszta jövedelem gyanánt negyedfél köből zabja maradt szegénynek. — Mikor aztán a munkások felhordták az iskola padlására a termést, s a bőbeszédű kurátor is haza ballagott, akkor a lévita beült szegényes szobácaájába, gondterhelt fejét kezére hajtotta s lassan suttozá magában: „Uram, add meg a mi mindennapi kenyereinket” . . .

Mégis adta, csak hogy nem a majomi lévitanak, kit a buzaaratás óta még sokszor kirázott a hideg, különösen ha a 60 frtos váltó lejáratú ideje jutott eszébe. Alkonyat volt, esendes őszi alkonyat: a fénykirály lehajtozta lángtarajos fejét Neptum oceánjába s a táj, miként szép ifju leányka, félálomba merült.

A lévita kis ablaka előtt üldögélt, szemei bánatosan tapadtak az uszkáló felhőkre. — Most úgy tetszett fülének, mintha lassu léptek zaja kongna végig a sötét,

rögtönzött program is előkerült. — *Dr. Szeless* Ödön egy kis szellemes rögtönzésben fejtegette a női befolyás hatalmát az élet minden terén és úgy látja, hogy a társadalmi kellemes együttlétre a rózsás és nem rablánczokat a nők fűzhetik meg. — Utána *Czinke* István a tánczólati hől-gyök kedvezítő hivatásáról zengett rapodikus szavakban. — *Percz* Samu gyönyörű bariton hangjával a szép dalok egész sorozatát adta elő, és valóságosan elragadta a közönséget. — *Törköly* Margit pompás alt hangjával szebbnél szebb magyar dalokat énekelt, majd pedig egy remek szavalattal az est sikerét művészi színvonala emelte. — A közönség a reggeli órákig mulatott együtt, és azzal a tudattal távozott, hogy a mulatság nemesebb élvezettel egy nemesebb művelt irányzat igaz, őszinte bevezetése. — A szíves viszontlátásra.

Az ev. ref. egyetemes konvent a gömöri egyházmegyében 13 lelkésznek összesen 920 forint, s 5 egyháznak összesen 250 frt rendkívüli államsegélyt adott.

Uj orvos Tiszolczon. Vármegyénk közönsége egyáltalán nem panaszkodhatik egészségügyi személyzet hiányáról. Mint lapunk hirdetési rovatában olvasható — Tiszolczon Dr. Batik Emil nevű új orvos telepedett le — s letelepedési szándékát a Prágából ideszármazott fiatal ember már be is jelentette a főorvosi hivatalnál.

Az új utca, mely a vásártér és az Andrásy-ut közötti forgalmat fogja közvetíteni, már nagyban készül. A telektulajdonosok egyrésze elkerítette a telkét, s az építkezés is megindult, most már nemsokára kezdetét veheti az új kikövezése. A telkek ára most az új utca táján meglehetősen emelkedett, a vételkedv azonban nem igen mutatkozik ebben a szűk időben. Azt hisszük, hogy jó sokáig kell még várni, a míg az új utca telkei ilyen magas árak mellett vevőkre találják.

A rimaszombati kerületi betegsegélyző pénztár mult vasárnap tartotta volna évi közgyűlését. A tagok részéről azonban oly nagy részvétlenség mutatkozott, hogy a közgyűlést el kellett halasztani április hó 17 ikére. Ekkor tekintetnélkül a megjelenők számára — a közgyűlést megtartják.

Uj albirói állás. Az igazságügyminiszter a helybeli kir. törvényszéknél egy új albirói állást rendszeresített, melyre az elnök már ki írta a pályázati hirdetményt. A kérvények két hét alatt adandók be.

Házi iparczikkek. A különböző házi iparczikkek tudvalevőleg az utóbbi években nagy kedveltségre és kelendősegre tettek szert. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdeklődő közönséget, kereskedőket stb., hogy a házi iparczikkek beszerzési forrásairól szívesen ad tájékoztatást s felvilágosítást.

Vettük a következő levelet: „Tekintetes Szerkesztő ur! Az igazság érdekében tisztelettel felkérem a következő sorok közlésére: Folyó év január hó 25-én a következő tartalmu levelet kaptam: „Tisztelt kartárs ur! Svehla Sándor nyugalmazott tanító meghalt. Temetése f. hó 27-én, vagyis a jövő esütörtökön lesz délután 2 órakor. Adja ezt tudtul a pongyeloki és válykői kartársaknak is. Együttal felkérem, legyen szíves, közmegegyezés és a család egyenes kívánsága folytán, a sírnál pár szóval az elhunytat kartársaitól elbucsuztatni. Czéner Pál.“ Én e kivánságnak eleget tettem daczára annak, hogy akkor inkább az ágyat kellett volna őriznem, mert majdnem az étellel játszottam. És mégis most, már „post festa” találkoznak emberek, a kik az én eljárásomat jogosatlannak, alaptalannak, jogtalanak, de sőt feltalokodottnak bélyegzik. A levél írója, a ki egyszersmind a kishonti ág. hitv. ev. tanítóegyletnek a jegyzője, volt felsőbb hatóságtól függensül kinevezve, de ő ezen jogát átruházta Kicsiny Gusztáv b.-töréki tanítóra és reám. Kicsiny Gusztáv funkciója jogos, az enyém jogtalan!! Hát van-e a jognak ilyentén értelmezése valahol a földkerekségen? Talán azt vették zokon, hogy magyarul bucsuztattam? Őszinte tisztelője *Németh János*, tanító.

Jótekonyczélú mükedvelő előadás. A putnoki mükedvelő tarsaság folyó hó 11-ik napján, hétfőn a „Vám” vendéglő nagytermében Fekethe Nándor és Komoróczy Miklós urak vezetésével mükedvelő előadást rendez, mely alkalommal színre kerül: „Egy kis

vakolathagyta folyosón. Az ajtó nemsokára fóltarult. Vén, megörnyedt alak vánszorgott a szobába, széles karimájú kalapját tiszteletteljesen emelte le kóczos fejről.

— Egy levelet hoztam a postáról, — szolt rövid köszöns után, — azt gondolom az pöcsétjérül, hogy tiszteletes tanító urammak van atreczávala.

A lévita átvette, a levél csakugyan ő neki szolt. A vén ember most megtönte makra pipáját Varju Samu dohányából, aztán felesapta kalapját, s haza ballagott.

A lévita areza kigyult, mikor a nagy pecsétes levelet átfutotta. Az a jó esperes úr, onnan a Dunántúlról, most küldi neki a megváltás olajját! — Másnap beadta kellőleg indokolt lemondását s a főesperes ur elfogadta azt. Aldja meg érte az Isten.

Mikor az egyház előljárói megtudták, hogy Varju Samu a faképnél fogja őket hagyni nemsokára, hát akkor mint kiéhezett farkasok rohantak fel a paróchiára, s éktelen zsvaj között követelték a 60 frt váltóadióság rögtöni kiegyenlítését, melyért ők a jótállók. Az az istentelen hórihorgas kurátor már az ágybeliket kezdte összezsadni (persze, csak szóval); fenyegetőzött, hogy lehuzza ő kigyelmeről a kabátot (no hiszen, sokra is ment volna vele!), mert ő itt a főkövetelő, a tulajdonképeni váltójótállók.

A lévita csak állt . . . állt mozdulatlanul, mint valamely élettelen köszobor; areza sápadt volt, majd meg lángban égett.

— Atyámiai! — szolt végre erőlyesen. — Ime, itt van a főesperesi levél, mely künn levő fizetésemet folyóvá teszi. Szédjek be kendtek ezt a fizetést és egyenlitsék ki belőle a váltótartozást, a fenn maradt összegüket pedig fordítsák az iskolájukra.

Mikor meglátták az esperesi levelet, összenéztek, egy-nemelyike nagyot káromkodott, hogy nem markolhattott a potyába, aztán hazaszedtek. A falu lecsillapult, mint tenger a vihar után.

Pár óra múlva egy kocsi döcözött végig a falu utczáján: a lévita kocsija. Senki sem törődött vele, még csak azt sem kiáltották utána: „Áldja meg az Isten!”

vihar" vigjáték 1 felvonásban. Irta: Dreyfuss. Személyek: A feleség Palecskóné Vilma. A férj Komoróczy Miklós. Ezt követi: „A huszár szerelem" vigjáték 1 felvonásban. Irta: Murai Károly. Személyek: Barkos Gábor Póka Gyula. Barkos Zsigmond dr. Ursziny Gyula. Anna Szigethy Margit. Hüppig Kázmér Zsakovszky Ferenc. Hüppigné dr. Ursziny Anna. Sárka Zsóry Ilonka. Kenéz Mihály Komoróczy Miklós. Kálmán Dobrik Bertl Dér Pista Osgyány Béla. Berényi Pál Lackner László. Zsuzi Palecskóné Vilma. Történik egy vidéki kastélyban. Idő: Jelenkor. Kezdeté este 8 órakor. Az előadást táncmulat ság követi.

Tanító gyűlés. A kishonti ev. tanító egyesület, — mely 112 év óta áll fenn, — folyó évi márczius hó 30-án tartotta meg Alsó-Székelyen rendes tavaszi közgyűlését. A csaknem teljes számban megjelent egyetemes tagok alkotta közgyűlést Szlopovszky Péter elnök a következő szavakkal nyitotta meg: „Tisztelt közgyűlés! A mindenható úr Isten kegyelméből ismételtlen összejöttünk, hogy egy-egy más tanítást, buzdítsuk kötelességeink teljesítésében. — Országszerte általános a lelkesedés, általános az áldozatkészség népevelésünk szent ügye iránt, mi maradnánk tehát hátra, mi uraim! kik egy 112 éves örökség birtokosai vagyunk? — S valóban ez örökségünk amint egyrészt igen szép multu és történelmi nevezetességű, ép úgy másrészt mindnyájunkra nagyon fontos és jelentékeny, azért miink azt nem csak istápolni és fejleszteni, de egyzersmind annak jóhírnevét megtartani és megőrizni tartozunk. Egyházmegyénk történetéből tudjuk, hogy tanítói egyesületünk amaz időben létesült, amidőn az okszerű népevelés hajnala szerett magyar hazánkban alig pitymált, s elődeink hallgatva a kor intő szavára, megszólván uttörői lettek egy jobb, egy tökéletesebb népevelési rendszernek és — Uraim! — itt a „Maginhrad" alatt, ezen nemes egyházközség kebelében, a hajdani szoleniális gyűléseken gyújtott meg egy jobb nevelési rendszer győzelméül, mely diós fényével bevilágítja a hon terét és rónáit! Uraim! Elődeink hitbuzgósága, vallásossága tette lehetővé ezen egyesületet, mert szívük és lelkük hitbuzgó és vallásos volt. Elődeink kitartó munkakedve, lángoló hazaszeretete, áldozatkészsége adta meg az egyesületnek a jóhírnevet, — kövessük mi is példájukat, fel a munkára uraim! Hisz elődeink szelleme felettünk lebeg, az ő hitbuzgóságuk, vallásosságuk, legyen a mi hitbuzgóságunk és vallásosságunk; az ő kitartó munkakedvük, hazaszeretetük, áldozatkészségük vezéreljen bennünket minden nemes törekvésünkben és akkor meglesz őrizve, meglesz tartva tanítói egyesületünknek jóhírneve, mi pedig megfogjuk felelni mindama követeléseknek és óhajoknak, melyeket tőlünk evangéliumi keresztény egyháznak méltán és szeretettel magyar hazánk joggal megkövetel. — Mindnyájokat szívem melyből üdvözölve, e mai közgyűlést ezennel megnyitottam nyilvánítom. — Az ezt követő elnöki évi jelentés után a gyűlés főbb részleteiben a következő tárgysorral folyt le: 1. Holko Lajos felső-pokorági tanító minta-tanítása. — 2. Lipták Endre felolvasa „Vallástani tankönyvek" című munkáját. — 3. Klinczko István lukovistyei, Buzágh Béla pongyeloki és Plachy Pál kraszkói tanítók az egyesület tagjai sorába felvételük. — 4. Szabó Dániel által kezelt egyetemes pénztár átvizsgálattal s jóváhagyattal. — 5. Meghallgatott ifj. Czéner Pál könyvtárnok jelentése. — 6. Idb. Farkas József és Kiesiny Gusztáv körlátogatók jelentéseiből kitűnt, hogy az elmúlt tanévben egy általában, de különösen a magyar nyelv tanításánál minden iskolában díszes haladás tapasztaltatott. — 7. Clementisz Lajos abbeli indítványa, hogy a tanítószék néhány drb gyászének négyes hangbani betanulására vállalkozzék, egyhangulag fogadtatott el, s midőn a jövő évi közgyűlés helyéül Nyustya tüzetett ki a gyűlés véget ért. — Ezt követte a tanító lakásán 35 terítékű közebed, a hol Szlopovszky elnök pohárköszöntőjében nagy tiszteltetű Czéner Pál kiérdemült főesperest; Kicska Károly, Faluba Lajos jubilált s nyugdíjazott és Vregyik Jakab nógrádmegyeyi ugyancsak nyugdíjazott kartársakat; ifj. Czéner Pál nagytiszt. Hívősi Lajos alsóköri dékánnak; id. Farkas József az egyesület tiszteli karát: elnököt, jegyzőt, pénztárnokot és könyvtárnokot; az elnök viszont id. Farkas Józsefet, mint az egyesület érdemű volt elnökét s végre Hívősi Lajos Purjesz Ignác székelyi körjegyzőt éllette. A közebedben, mely a késő esti órákig tartott — a mely körülmény Vregyik Gusztávot, mint szíves házi gazdát dícséri — a kishonti ev. tanítók özv.-árva gyámolda javára eszközölt gyűjtésből 1 frt 36 kr. folyt be, mit ezennel nyugtat ifj. Czéner Pál.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, mintákat pedig postafordultával küldenek. Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Srajzba kétszeres levelbéllyeg ragasztandó.

A fogfájdalmak

minden neme, sőt ha a fog lyukas vagy már megtámadva van, azonnal és hosszú időre megszűnik a világhírű **Indiai extract** használata által. Ezen szernek nem volna szabad hiányoznia — kiváló tulajdonságánál fogva — egy családnál sem. Egy üveg ára 35 kr. Kapható: **Stech Kálmán** vegyeskereskedésében Rimaszombat.

Med. Univ.

Dr. BATIK EMIL

orvos Tiszolcon,

azelőtt közkórházi, egyetemi poliklinikai, szülészeti osztály és lelenezház orvosa **Prágában**, rendel folyó évi április hó 1-től kezdve reggel 7 órától esti 7 óráig; eszközöl fogak plombírozását is

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a néh. **Kovács Zsigmond**-féle (főtéren levő) háznak emeleti része — mely két nagy utcai szoba, konyha, kamara és hozzátartozó mellékhelyiségekből áll — **május elsejétől** bérebe vehető. — Értekezhetni lehet ugyanott a czípesz-boltban vagy **Rábely Miklós** gyámnál. 1—*

KOHN ADOLF

fűszer-, liszt-, csemege-, déli gyümölcs-, korai főzelék-, friss gyümölcs és ásványvízkereskedése. Sütőde tulajdonos.

RIMASZOMBATBAN, Főter 17.

A tavaszi idény beálltával tudatom a n. é közönséggel, hogy raktáramat friss töltésű ásványvizekkel gyarapítottam, s azokat jutányos áron besátom forgalomba.

Agnes, gazdag szénsavas borviz; **Bikszádi**, égvényes konyhasós savanyuvíz; **Billini**, égvényes savanyuvíz; **Gieszhüblí**, legtisztább égvényes savanyuvíz; **Krondorfí**, savanyuvíz; **Margit**, tiszta égvényes savanyuvíz; **Parádi**, messze földön ismert égvényes kenes savanyuvíz; **Salvator**, égvényes vasmentes lithion savanyuvíz; **Königl. Selters**, égvényes konyhasós savanyuvíz; **Keserü vizek**: Ferencz József, Hunyady, Arany, Herkules, Zrinyi, Gizella és Neptum-forrás.

Kivánságra minden más itt nem felsorolt ásványviz. jutányos áron megrendelhető

Az ország egyik legjobb híru es. és királyi szállító **Flandorf J.** soproni és **Palugyay I.** és fia pozsonyi **BORAINAK** raktára nálam van; a The Continental **BODEGA COMPANI** spanyol és portugáli gyógyborok egyedüli raktára.

A legjobb magyar valódi aszti borok literje 30-tól 60 krig, Törley-féle közkedvelt **pezsgő**, **martel** s különféle **cognac**, francia és honi **liquerek**, finom **szilvórium**, **borovicska** stb.

Fűszer és **lisztben** a legjobb árut tartom, a legnemesebb és legszebb minőségű **kávé**, a debrecezeni „**István**“ gőzmalomnak egyedüli raktára nálam van, **csemege** és **déli gyümölcs** a legnagyobb választékban, s minden e szakmába vágó, a háztartáshoz szükséges czikkeket, legjobb minőségben jutányos áron kaphatók.

Az ünnepekre **friss hallal** szolgálak vevőimnek. — Naponta **friss sütemény** kapható!

Magamat és üzletemet a nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogásába ajánlom.

Tisztelettel **KOHN ADOLF.**

Hirdetmény.

78. 79. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci királyi törvényszék 1897. évi 10668., 24366. számú végzése következtében **Első magy. ált. biztosító társaság** végrehajtató javára **Stelkovics László** ellen 60 frt 99 kr., 20 frt 54 kr. s jár erejéig 1897. és 1898. évben foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 357 frtra becsült lovak, ökrök, sertés, kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a rimaszécsi kir. bíróságnak 539. 519/1898. sz. végzése folytán 60.99 kr., 20.54 kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi okt. hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 34.48 kr., 13.90 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alsó-Hangonyon alperes lakásán leendő eszközölésére **1898-ik évi április hó 13-ik** napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Rimaszécs, 1898. évi márczius hó 20-án.

Kovács Géza, kir. bir. vjhajtó.

Eladó.

Jánosiban Lenkey Istvánnál mintegy 35—40 mm. szép piros **köles** 6 frtjával és néhány mm. **lóheremag** 40 frtjával számítva mm.-ját, eladó.

1—2

„HUNNIA“ peronospora-permetező

(egyetlen lehető védekezésül a levelészek, a gyümölcsfergesedés, a levélfodrosodás stb. stb. ellen) megvizsgálva s kipróbálva a m. kir. kertészeti tanintézet által: szerkezetében tartósnak, működésében kifogástalannak találtatott, s ennek alapján a gyakorlat czéljaira alkalmasnak véleményeztetett.

Kapható: **Csetneken a Rézgyárnál.**

Ára 16 frt.

— Abrás leírás hívánatra ingyen. —

1—4

Könyvnyomdász tanulól

egy 12—14 éves ifju — ki magyarul **helyesen írni** és jól olvasni tud — azonnal felfogadtatik. **Kinél?** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Eladó bicikli.

Egy egészen jó karban levő bicikli jutányos áron eladó. — **Hol?** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás.

Egy három szobás lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és egy nagy darab konyhakerttel **május hó 1-ére** bérebe kiadó. — Értekezhetni: **Losonczy-utca 52-ik szám alatt özv. Király Ferenczné** tulajdonossal.

Szaftalan és nyomban száradó

Christoph-fénylakk törvényesen védve		Kérjük valódi Christoph-fénylakkot.
Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK		

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatásának, mivel a **kellemetlen szag** és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, **elkerülte**. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk.

sárgásbarna és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad — Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra **Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb;** van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parkettre, mely csupán fényt ad. Különösen parkettre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem födi el a famustrát. **Postacsomag**, körülbelül 35 négyzög mtr (két közép nagyságú szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több, mint **1850 éve létező gyármányt** sokféle utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba

CHRISTOPH FERENC,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. Prága, K. Berlin.

Kapható: **Rimaszombatban:** Braun Zsigmondnál. — **Losonczon:** Illavsky Jánosnál. — **Besztercebányán:** Novák Lajosnál. — **Salgó-Tarjánban:** Grünfelder M-nél. 2—10

Hirdetmény.

186. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1897. évi 5266/97. és a rimaszombati királyi járásbírósi 123/98. számú végzése következtében **Hennyey Kálmán és Bodon József** ügyvédek által képviselt **Gömörmegeyi nép és iparbank** s illetve **Handach János** együttes toglaltatók javára **Szentpétery Zoltán** és neje **Laurencki Cornélia** ellen 180 frt illetve 300 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 531 frtra becsült házi butorok, fehérműek és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósi 872/1898. sz. végzése folytán a Gömörmegeyi nép- és iparbank javára 180 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi július hó 19-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 27 frt 40 krban bíróság már megállapított költségek Handach János javára: tőke 300 frt ennek 1886. május 1-től járó 8% kam. megittelt eddigi költségek 54 frt 39 kr. erejéig Kokován alperesek lakásán leendő eszközölésére **1898. évi április hó 19-ik** napjának delutáni 2 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1898. évi márcz. hó 26-án.

Gasko, kir. bír. végrehajtó.